

Dijkhuis, 8 september 2024

Gretha Sierink

---

gelezen: Psalm 130 en Jesaja 21: 1 – 12

Wachter, hoe ver is de nacht?

Preek

De schrijvers van de verhalen vandaag geven ons het beeld van een wachter op de toren of op de stadsmuur. Die wachter staat er niet voor niets. Die wachter staat er om onraad op te merken, zodat een stad zich op tijd zou kunnen verdedigen. Zijn inwoners waarschuwen, de poorten sluiten, soldaten alarmeren om hun plek op de verdedigingsmuren in te nemen.

Die wachter stond er dag en nacht. En wanneer het nacht was, vroegen de mensen Wachter, hoe ver is de nacht? Want de wachter daar zo hoog boven had natuurlijk een geweldig goed uitzicht en kon ver kijken. Uitkijken of er in de verte een vijand aankwam, maar ook of in de verte al een glimp van de dageraad zichtbaar werd.

De dichter van psalm 130 vergelijkt zichzelf met een wachter op de

stadsmuur. Die wachter ziet uit naar de morgen, want in de nacht op de uitkijk staan dat valt niet mee. Je moet vechten tegen de slaap, maar ook, je ziet niks in de donker, je moet extra alert en scherp zijn. Misschien werd die wachter ook wel afgelost op het moment dat het licht werd. Die wachter keek uit naar de ochtend. De dichter van de psalm zegt nog meer dan die wachter uit te kijken naar de komst van de Here. Niet met zijn verstand, maar met het diepst van zijn wezen. Hij heeft een diep verlangen naar de Heer. Mijn ziel wacht op de Here.

Misschien kun jij, kunt u dat verlangen soms ook zo voelen.

In het verhaal van Jesaja wordt over de wachter vertelt in de Profetie over Duma. Het was in de tijd van de Babylonische overheersing. Er was oorlog, ballingschap, in Israël, maar ook in andere landen die leefden en zuchten onder de Babylonische overheersing.

Jesaja spreekt veel profetieën uit, over Israël, maar ook over die andere landen. Het is een donkere tijd.

Jesaja krijgt in visioenen en beelden van God te zien wat er staat te gebeuren. We lezen er maar een klein stuk uit om vandaag naar te luisteren en over te denken.

In dit visioen staat het beeld van de wachter centraal. Wie is die wachter in dit verhaal. Is het Jesaja zelf, of is het de wachter in het visioen wat hij ziet? Misschien bij jij die wachter? Wanneer je in de huid van het verhaal kruipt, dan maakt het niet zoveel uit misschien, wie die wachter precies is.

Duidelijk is wat zijn rol is. Op wacht staan. Niet even, maar de hele dag en ook nog elke nacht. Het doet mij ook een beetje denken aan de verhaal van de meisjes die hun lamp brandend moesten houden omdat ze hun Heer verwachten. Wachten gaat hier ook over waken. En die wachter ziet van alles gebeuren. Hij ziet hoe de macht van Babel gebroken wordt. Gevallen, gevallen is Babel. Eindelijk komt er een eind aan de overheersing.

En dan vrij abrupt de overgang naar de profetie over Duma. Ik had er nog nooit van gehoord, me nog niet eerder in dit verhaal verdiept.

Duma was een land, wat in de Babylonisch tijd ook in onderdrukking leefde. Vanuit het gebergte Seir, in Duma, op de grens met het koninkrijk Juda, wordt er geroepen naar de wachter. Natuurlijk is dit niet letterlijk. Deze profetie is een beeldspraak, maar we zien het voor ons.

Duma betekent overigens land van doodse stilte, land van donkerheid. De inwoners zijn grotendeels gedeporteerd, ze leven in ballingschap, de steden verwoest, de akkers leeggeroofd en platgebrand, geen geblaat meer van grazende geiten op het land. Het is er stil, het is er dood. Het is er nacht.

De mensen van Duma, ze snakken naar leven, naar nieuw leven een nieuwe dag.

Wachter, hoe ver is de nacht? Hoe lang duurt de nacht nog? Hoe lang moeten wij nog in deze situatie zien te overleven? Hoelang moeten we het nog volhouden in het donker?

Is dit niet ook het beeld wat we op tv zien of in de krant lezen.

Oorlog, verwoesting, overheersing, hongersnood. Voelen zelfs wij niet het verlangen wanneer dit eens ophoudt, wanneer de nacht voorbij is? Maar ook in ons eigen leven, of dat van onze dierbaren kan het donker en dood zijn. Wachter, hoe lang nog is het nacht. Zie je al iets gloren aan de horizon? Een heel klein lichtpuntje misschien?

Ik ga ze niet opnoemen al die situaties waarin je de donkerheid van het leven zo diep ervaart dat je met de dichter van psalm 130 zo'n diep verlangen kunt hebben naar de morgen. Deze situaties kennen we allemaal wel in ons leven. En wat houdt je dan op de been?

Een smartelijk verwachten en uitkijken naar het licht. Misschien ben je zelf de wachter en roepen mensen naar jou: Wachter, hoe ver is het met de nacht? Misschien vraag je het een ander, iemand in wie je vertrouwen hebt, iemand waar je goed mee kunt praten, waar jij je zorgen kunt uiten. Misschien kunnen wij het elkaar als geloofsgenoten vragen. Wachter, hoe staat het ervoor met de nacht, wordt het nog ochtend?

De wachter in dit verhaal beantwoordt het roepen.

Hij zegt: De morgen komt. Gelukkig, het wordt weer licht. Maar ook, het wordt nacht.

Wanneer je het verhaal leest in het licht van die tijd. Dan zegt de profeet tegen de inwoners van Duma. Het wordt licht, Babylon komt ten val. Er komt een einde aan jullie donkerheid en er zal weer leven zijn. Maar... ook wordt het nacht. Na de Babyloniërs zal er weer een ander volk jullie komen overheersen en jullie vee en land veroveren en jullie meevoeren als slaven.

Ja, wat moet je nou met zo'n antwoord. De morgen komt, en ook de nacht.

Eerlijk gezegd was ik hier niet op voorbereid. Ik kende alleen de tekst van het lied wat hoorden. Wachter hoe ver is de nacht? De morgen komt zegt de wachter, maar nog is het nacht. Dat betekent dat ik het gewoon nog wat langer uit moet houden in het donker, maar dat het uiteindelijk goed komt.

Maar ook meteen te horen krijgen dat het weer nacht wordt? Dat de morgen komt, maar ook de nacht?

En tegelijkertijd, is dat niet hoe het in het leven gaat? De meesten van jullie zijn al ouder of heel oud en hebben al zoveel meegemaakt in het leven. Eigenlijk weet je het ook wel, er gebeurt iets ergs in je leven en die donkere periode komt ten einde, het wordt weer morgen. Maar tegelijkertijd weet je ook dat er ook wel weer een andere moeilijke periode aanbreekt. Als het niet in je eigen leven is, dan wel in je omgeving of in de wereld. Een aantal van jullie hebben de crisis in de jaren 30 meegemaakt, de oorlog, maar anderen hebben te maken gekregen met overlijden, werkeloosheid, armoede misschien. Weer anderen hebben de donkerheid van twijfel en wanhoop gekend.

Maar na het antwoord: het wordt ochtend en ook nacht, gaat het verhaal nog verder.

Dit verhaal is niet voor niets het verhaal van God. Het is niet zo van: je doet het er maar mee, je went er maar aan. Zo is het leven nu eenmaal.

Nee, we worden aangemoedigd om ons er niet bij neer te leggen, bij

dat donker.

Wilt u iets vragen, vraag het. En kom terug.

Wanneer het opnieuw donker en nacht wordt in je leven, roep je opnieuw de wachter aan: Wachter hoe ver is de nacht? Hoe lang duurt het nog voor het weer licht wordt?

En hier begin ik toch te denken dat we ook God in die wachter kunnen zien. God die net als een wachter ons leven overziet. Die weet heeft van onze nacht en donkerheid.

Dat hij eigenlijk zegt. Ik sta hier op wacht. Heel de dag sta ik op wacht, elke nacht blijf ik op mijn post. Als je mij zoekt, dan weet je mij te vinden.

Als je zelf niet meer naar de horizon kunt kijken of het licht wordt, kom naar mij en vraag.

Wachter, hoe lang nog duurt de nacht?

En misschien heb je andere vragen? Vraag. Bid. Kom terug. Kom zo vaak terug als je wilt.

De wachter staat op zijn post en wij kunnen te allen tijde bij hem terecht. Om te vragen hoe ver het is met de nacht. Met onze eigen nacht, met de nacht van wie ons dierbaar is, de nacht in de wereld.

We zongen De nacht is haast ten einde, de morgen niet meer ver.

De morgen komt en de nacht, maar na elke nacht komt ook weer de morgen.

En we mogen weten dat er ook in elke nacht over ons gewaakt wordt. Dat er een wachter is die zegt, kom maar met je vragen. Ik luister naar jou.

Ik sta hoog op mijn post en ik overzie jouw leven. Ik weet van jouw donker en jouw licht.

En weet, ookal wordt het weer nacht, het wordt ook weer morgen.

Wij hoeven niet lijdzaam te wachten tot de morgen. Het wordt ook al licht wanneer wij het gelaat van onze naaste zien.

Wanneer wij dicht naast onze naaste gaan staan in zijn of haar donkerheid, en wij zien zijn gelaat, dan wordt het licht.

Dan vieren wij God als licht in mensen ontstoken. Dat licht, die
belofte van de morgen, die dragen wij mee in onze ziel.